

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 09 kwietnia 2025 r.

WRPS-VI.431.2.4.2025.xxx

Pan

xxx xxx

Kierownik

Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

w Regiminie

ul. Adama Rzewuskiego 19

06-461 Regimin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹ w związku z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej², oraz zgodnie z Planem Kontroli Zewnętrznych Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie na rok 2025, kontrolująca: xxx xxx – starszy inspektor wojewódzki, posiadająca upoważnienie Wojewody Mazowieckiego, przeprowadziła w dniach od 10 do 24 lutego 2025 r. kontrolę problemową w trybie zwykłym w kierowanym przez Pana Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Regiminie³.

Przedmiot kontroli obejmował organizację i realizację zadań wynikających z ustawy z 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów⁴ w zakresie przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz realizacji obowiązków organu właściwego wierzyciela.

Kontrolą objęto okres od 1 lipca 2023 r. do dnia rozpoczęcia kontroli, tj. do 10 lutego 2025 r. Kontrolę odnotowano w książce kontroli, określając zakres i termin jej przeprowadzenia.

Niniejszym przekazuję Panu wystąpienie pokontrolne.

¹ Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190).

² Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224).

³ Dalej Organ, Ośrodek, jednostka kontrolowana.

⁴ Ustawa z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2023 r. poz. 1993), dalej ustawa lub u.p.o.u.a.

Kontakt:

telefon: (+48) 22 695 71 00

adres e-mail: wrps@mazowieckie.pl

strona www: www.gov.pl/web/uw-mazowiecki

Adresy do doręczeń:

plac Bankowy 3/5, 00-950 Warszawa

ePUAP: /t6j4ljd68r/skrytka

e-doręczenia: AE:PL-96129-72086-CJUWV-29

Za okres objęty kontrolą Wojewoda Mazowiecki **pozytywnie pomimo nieprawidłowości** ocenił działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Regiminie podjęte w zakresie sposobu organizacji zadania, **pozytywnie pomimo uchybień** w zakresie przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz **pozytywnie** w zakresie realizacji obowiązków wobec dłużnika alimentacyjnego jako organ właściwy wierzyciela.

I. Organizacja zadania

Kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Regiminie jest Pan xxx xxx zatrudniony na tym stanowisku od xxx xxx xxx r. na podstawie umowy o pracę zawartej na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy.

Obsługę finansowo-księgową Ośrodka od xxx xxx xxx r. prowadzi główna księgowa jednostki kontrolowanej Pani xxx xxx, która wykonuje zadania zgodnie z powierzoną jej odpowiedzialnością za realizację budżetu jednostki.

Szczegółową strukturę organizacyjną Ośrodka, organizację pracy, zasady funkcjonowania, zakres zadań, uprawnień i obowiązków pracowników w nim zatrudnionych określa regulamin organizacyjny, wprowadzony Zarządzeniem Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Regiminie z dnia xxx xxx xxx r.⁵

W strukturze organizacyjnej w § 6 regulaminu wyodrębniono wieloosobowe stanowisko pracy do spraw świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, postępowania wobec dłużników alimentacyjnych, zasiłków dla opiekunów, dodatków mieszkaniowych, dodatku energetycznego, Karty Dużej Rodziny, świadczeń wychowawczych oraz jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka w wysokości 4 000 zł. Zadania tego stanowiska określono w § 15 regulaminu. Przed wprowadzeniem w życie ww. regulaminu Ośrodek funkcjonował w oparciu o regulamin organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Kierownika GOPS z dnia xxx xxx xxx r.⁶ oraz Zarządzeniem Kierownika GOPS z dnia xxx xxx xxx r.⁷, w których w strukturze organizacyjnej wyodrębniono ww. wieloosobowe stanowisko pracy oraz określono jego zadania.

Zadania z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w zakresie przyznawania świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz realizowania obowiązków organu właściwego wierzyciela realizował Kierownik Ośrodka oraz pracownicy merytoryczni:⁸

⁵ Zarządzenie Nr xxx Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Regiminie z dnia xxx xxx xxx r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Regiminie.

⁶ Zarządzenie Nr xxx Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Regiminie z dnia xxx xxx xxx r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Regiminie.

⁷ Zarządzenie Nr xxx Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Regiminie z dnia xxx xxx xxx r. w sprawie wprowadzenia Regulaminu Organizacyjnego Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Regiminie.

⁸ Wykaz pracowników realizujących w GOPS w Regiminie zadania z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów w okresie od xxx xxx xxx r. do dnia kontroli, tj. do 10 lutego 2025 r.

1. Pan xxx xxx – Kierownik Ośrodka, kontrolowane zadania realizuje od xxx xxx xxx r. Posiada dwa upoważnienia udzielone przez Wójta Gminy Regimin⁹. Jedno wielozadaniowe wydane na podstawie art. 39 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, art. 8b, 8c i art. 12 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz art. 268a ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (k.p.a.) do prowadzenia postępowań, a także do wydawania rozstrzygnięć, w tym decyzji, postanowień i zaświadczeń w sprawach z zakresu m.in. świadczeń z funduszu alimentacyjnego, podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych oraz przekazywania do Biura Informacji Gospodarczej (BIG), informacji gospodarczych o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Natomiast drugie z 5 grudnia 2024 r. wydane na podstawie art. 8b, art. 8c w związku z art. 8a ust. 1 pkt 2 u.p.u.o.a. do zamieszczania w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacji, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych, w zakresie zobowiązań, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 w przypadku, gdy komornik nie prowadzi ich egzekucji, a zaległość powstała za okres dłuższy niż 3 miesiące.
2. Pani xxx xxx xxx – inspektor, kontrolowane zadania realizuje od xxx xxx xxx r. Posiada dwa upoważnienia Wójta Gminy Regimin, wydane na pisemny wniosek Kierownika Ośrodka¹⁰. Jedno wielozadaniowe wydane na podstawie art. 39 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, art. 8b, 8c i art. 12 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz art. 268a ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (k.p.a.) do prowadzenia postępowań, a także do wydawania rozstrzygnięć, z wyłączeniem prawa do wydawania decyzji w sprawach z zakresu m.in. świadczeń z funduszu alimentacyjnego, podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych oraz przekazywania do Biura Informacji Gospodarczej (BIG), informacji gospodarczych o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów. Natomiast drugie z xxx xxx xxx r. wydane

⁹ Zarządzenie Nr xxx Wójta Gminy Regimin z dnia xxx xxx xxx r. w sprawie zmiany upoważnienia Wójta Gminy Regimin z dnia xxx r. nr xxx wydanego dla Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Regiminie oraz upoważnienie (xxx) Wójta Gminy Regimin z dnia xxx xxx xxx r.

¹⁰ Wniosek Kierownik Ośrodka z dnia xxx xxx xxx r. o zmianę upoważnienia Wójta Gminy Regimin Nr xxx z dnia xxx xxx xxx r. w zakresie wyłączenia prawa do wydawania decyzji. Zarządzenie Nr xxx Wójta Gminy Regimin z dnia xxx xxx xxx r. w sprawie zmiany upoważnienia Wójta Gminy Regimin z dnia xxx xxx xxx r. nr xxx wydanego dla pracownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Regiminie. Wniosek xxx Kierownika Ośrodka z dnia xxx xxx xxx r. o udzielenie upoważnienia dla pracownika. Upoważnienie (xxx) Wójta Gminy Regimin z dnia xxx xxx xxx r.

na podstawie art. 8b, art. 8c w związku z art. 8a ust. 1 pkt 2 u.p.o.u.a. do zamieszczania w Krajowym Rejestrze Zadłużonych informacji, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 6 grudnia 2018 r. o Krajowym Rejestrze Zadłużonych, w zakresie zobowiązań, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 w przypadku, gdy komornik nie prowadzi ich egzekucji, a zaległość powstała za okres dłuższy niż 3 miesiące.

3. Pani xxx xxx – podinspektor, zatrudniona na tym stanowisku od xxx xxx xxx r., realizuje zadania wynikające z ustawy od xxx xxx xxx r., posiada wielozadaniowe upoważnienie Wójta Gminy Regimin, wydane na pisemny wniosek Kierownika Ośrodka.¹¹ Ww. upoważnienie wydano na podstawie art. 39 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, art. 8b, 8c i art. 12 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz art. 268a ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (k.p.a.) do prowadzenia postępowań, a także do wydawania rozstrzygnięć, z wyłączeniem prawa do wydawania decyzji w sprawach z zakresu m.in. świadczeń z funduszu alimentacyjnego, podejmowania działań wobec dłużników alimentacyjnych oraz przekazywania do Biura Informacji Gospodarczej (BIG), informacji gospodarczych o zobowiązaniu lub zobowiązaniach dłużnika alimentacyjnego wynikających z tytułów, o których mowa w art. 28 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Powyższe upoważnienia zawierają niewłaściwie powołaną podstawę prawną, ponieważ oprócz art. 8b, 8c, i art. 12 ust. 2, w podstawie prawnej, powołano także art. 39 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym, który nie reguluje udzielania upoważnień w zakresie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów oraz art. 268a Kodeksu postępowania administracyjnego, który nie miał zastosowania, ponieważ ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów jest przepisem szczególnym w stosunku do k.p.a. Co więcej, wielozadaniowe upoważnienia wydano niezgodnie z treścią art. 12 ust. 2 u.p.o.u.a., a w upoważnieniach z xxx xxx xxx r., w podstawie prawnej, wskazano niemający zastosowania art. 8b u.p.o.u.a. Ww. upoważnienia należało wydać wyłączenie w oparciu o przepisy ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, wskazując właściwą podstawę prawną ich udzielenia i prawidłową ich treść. Od 1 grudnia 2021 r., stosownie do przepisu art. 8c u.p.o.u.a., osoby realizujące w gminach zadania za zakresu ww. ustawy powinny posiadać upoważnienie do podejmowania czynności, o których stanowi art. 8a ust. 1 u.p.o.u.a., w brzmieniu obowiązującym od 1 grudnia 2021r., o czym także pismem znak:

¹¹ Wniosek Kierownika Ośrodka z dnia xxx xxx xxx r. o zmianę upoważnienia Wójta Gminy Regimin Nr xxx z dnia xxx xxx xxx r. w zakresie wyłączenia prawa do wydawania decyzji. Zarządzenie Nr xxx Wójta Gminy Regimin z dnia xxx xxx xxx r. w sprawie zmiany upoważnienia Wójta Gminy Regimin z dnia xxx xxx xxx r. nr xxx wydanego dla pracownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Regiminie.

Realizację zadań wynikających z udzielonych upoważnień uwzględniono w zakresach czynności pracowników merytorycznych, którzy poprzez złożenie podpisu przyjęli je do wiadomości i stosowania.

zmieniających¹⁴, w tym 4 decyzje zmieniające kwotę świadczenia z funduszu alimentacyjnego w związku z podwyższeniem maksymalnej jego kwoty, 1 decyzję o uznaniu świadczenia za nienależnie pobrane¹⁵ oraz 1 decyzję zobowiązującą do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń¹⁶. Nie odnotowano spraw, w których należało odmówić prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Nie wystąpiły przypadki zmiany wysokości przyznanych świadczeń w związku ze zmianą wysokości zasądzonych alimentów, stosownie do treści art. 29 ustawy.

W badanych sprawach ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz ich wypłata następowały na wniosek przedstawiciela ustawowego (rodzica osoby uprawnionej), o czym stanowi art. 15 ust. 1 ustawy. Wnioski składane były w formie papierowej, opatrzone pieczęcią z datą wpływu i numerem z rejestru wniosków. Wnioski na nowy okres świadczeniowy przyjmowano w terminach określonych w art. 20 ust. 3-7 ustawy. 14 wniosków (na 15 badanych) było kompletnie i prawidłowo wypełnionych, zawierały one dane określone w art. 15 ust. 3 pkt. 1 i 2 ustawy. Zawarte w nich oświadczenia i pouczenia były podpisane przez przedstawicieli ustawowych. Jeden wniosek¹⁷ został nieprawidłowo wypełniony, ponieważ wnioskodawca w składzie rodziny nie uwzględnił siebie jako członka rodziny.

Do wniosków dołączono oświadczenia wnioskodawców o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji, stosownie do treści art. 15 ust. 3 pkt 3 ustawy. W 10 sprawach (spośród 15 badanych) ww. oświadczenia¹⁸ zostały nieprawidłowo wypełnione, ponieważ nie wskazano w nich wszystkich osób zobowiązanych do alimentacji względem osoby uprawnionej, czyli dziadków osoby uprawnionej zarówno ze strony rodzica zobowiązanego do alimentacji, jak i drugiego rodzica. Poza tym w jednym oświadczeniu¹⁹ osoba wypełniająca dokonała skreśleń i nie potwierdziła ich własnoręcznym podpisem.

W powyższych sprawach należało na podstawie § 7 rozporządzenia wykonawczego do ustawy wezwać pisemnie wnioskodawców do uzupełnienia nieprawidłowo wypełnionego wniosku i poprawienia oświadczeń w terminie 14 dni od otrzymania wezwania. W sytuacji niezastosowania się do wezwania wnioski należało pozostawić bez rozpatrzenia.

¹⁴ Decyzje administracyjne zmieniające nr xxx z dnia xxx r., xxx z dnia xxx r., xxx z dnia xxx r., xxx z dnia xxx r., xxx z dnia xxx r., xxx z dnia xxx r.

¹⁵ Decyzja administracyjna o ustaleniu nienależnie pobranych świadczeń nr xxx z dnia xxx r.

¹⁶ Decyzja administracyjna o zwrocie nienależnie pobranych świadczeń nr xxx z dnia xxx r.

¹⁷ Wniosek o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego nr xxx z dnia xxx r.

¹⁸ Wnioski oznaczone nr xxx z dnia xxx r., xxx z dnia xxx r., xxx z dnia xxx r., xxx z dnia xxx r., xxx z dnia xxx r., xxx z dnia xxx r., xxx z dnia xxx r., xxx z dnia xxx r., xxx z dnia xxx r.

¹⁹ Wniosek o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego nr xxx z dnia xxx r.

między kwotą świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługującego osobie uprawnionej a kwotą, o którą przekroczony został dochód rodziny w przeliczeniu na osobę w rodzinie. Przyznana z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę” kwota świadczenia nie była niższa niż 100 zł. W sentencji decyzji przyznających świadczenia z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę” zawarto wyłącznie informację o kwocie przysługującego świadczenia na podstawie art. 9 ust. 2a i 2b ustawy. Informację o przysługujących pełnych kwotach świadczenia zawarto w uzasadnieniu decyzji. Prawdłowo na podstawie art. 9 ust. 2a i 2b ustawy ustalono przysługującą do wypłaty kwotę świadczenia w wysokości różnicy pomiędzy łączną kwotą przysługującego świadczenia a kwotą, o którą przekroczony został dochód rodziny. W uzasadnieniu decyzji zawarto czytelny i przejrzysty sposób wyliczenia dochodu oraz kwot przekroczenia kryterium dochodowego.

Sprawy załatwiano terminowo, licząc od dnia złożenia wniosku do dnia wydania decyzji administracyjnej, zgodnie z art. 20 ust. 4-7 ustawy oraz art. 35 § 1 k.p.a.

W badanych sprawach wydano 6 decyzji zmieniających pierwotne decyzje przyznające. W 4 sprawach²³ powodem zmiany decyzji przyznających była zmiana wysokości przyznanych świadczeń alimentacyjnych w związku z podwyższeniem maksymalnej kwoty przysługującego świadczenia z funduszu alimentacyjnego z obecnych 500 zł do 1 000 zł. W ww. sprawach prawidłowo i zasadnie zmieniono prawo do tych świadczeń.

W 2 kolejnych sprawach²⁴ powodem zmiany decyzji przyznających było w pierwszej sprawie przekroczenie kryterium dochodowego spowodowane uzyskaniem dochodu przez członka rodziny i tym samym brak przesłanek do zmiany wysokości świadczenia z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę”, a w drugiej umieszczenie małoletniej osoby uprawnionej w pieczy zastępczej. W pierwszej sprawie Ośrodek wezwał stronę do dostarczenia dochodu osiągniętego za miesiąc następujący po miesiącu, w którym nastąpiło uzyskanie dochodu, co też strona uczyniła. Natomiast w drugiej sprawie otrzymał postanowienie sądu o umieszczeniu małoletniej osoby uprawnionej w rodzinie zastępczej spokrewnionej. W obydwu sprawach wydano decyzje zmieniające, w których w sentencji orzeczono o zmianie daty końcowej przysługiwania świadczenia odpowiednio: w pierwszej sprawie do 30 kwietnia 2024 r., a w drugiej do 31 października 2023 r. Decyzje zmieniające zostały wydane pierwsza – 30 września 2024 r., a druga - 16 listopada 2023 r., co oznaczało, że wskazana w nich data obowiązywała wstecz.

Decyzja zmieniająca lub uchylająca nie może zmieniać lub uchylać świadczeń wstecz, jej skutki mogą dotyczyć wyłącznie przyszłości. Wybór rozstrzygnięcia (uchylenie bądź zmiana

²³ Decyzje administracyjne (zmieniające) nr xxx z dnia xxx r., xxx z dnia xxx r., xxx z dnia xxx r., xxx z dnia xxx r.

²⁴ Decyzje administracyjne (zmieniające) nr xxx z dnia xxx r., xxx z dnia xxx r.

decyzji) powinien zależeć od treści dotychczasowej decyzji. W przypadku decyzji zmieniającej osoba uprawniona zachowuje prawo do pobieranego świadczenia, natomiast decyzja uchylająca pozbawia ją całkowicie prawa do otrzymywanego świadczenia. Ww. powody pozbawiały osoby uprawnione prawa do świadczeń. Co oznaczało, że w tych sprawach prawidłowo i zasadnie należało uchylić decyzje przyznające nr (...) z dnia (...) bez wskazywania okresu uchylenia, ponieważ decyzje te wiążą strony postępowania z datą ich wydania. Co więcej, w pierwszej sprawie, podstawę prawną zmiany decyzji stanowił art. 155 k.p.a., co było działaniem nieprawidłowym, gdyż co prawda strona wyraziła pisemną zgodę na zmianę decyzji, to jednak prawidłowo należało uczynić to na podstawie art. 24 ust. 1 ustawy, ponieważ to ww. przepis stanowi o możliwości zmian lub uchylenia decyzji bez zgody osoby uprawnionej albo jej przedstawiciela ustawowego, jeżeli uległa zmianie sytuacja rodzinna lub dochodowa rodziny mająca wpływ na prawo do świadczeń. Ponadto zgodnie z art. 25 u.p.o.u.a, przepisy k.p.a. stosuje się w sprawach nieuregulowanych w u.p.o.u.a.

Po wydaniu ww. decyzji, w jednej sprawie²⁵ powstał obowiązek wszczęcia postępowania w sprawie zwrotu nienależnie pobranych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W związku z tym niezwłocznie po uprawomocnieniu się decyzji zmieniającej wszczęto postępowanie i wydano dwie decyzje: jedną o uznaniu za nienależnie pobrane świadczenie²⁶, a drugą zobowiązującą do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń.²⁷ Faktycznie do 18 września 2015 r. w jednej decyzji orzekano o uznaniu świadczenia za nienależnie pobrane, a w następnej decyzji o obowiązku zwrotu tego świadczenia. Jednakże z dniem 18 września 2015 r. unormowania te uległy zmianie wraz z treścią art. 1 pkt 3 lit. b ustawy z dnia 24 lipca 2015 r.²⁸, który zmienił przepis art. 23 ust. 4 u.p.o.u.a. odnoszący się do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń. Po zmianie przepis ten stanowi o jednej decyzji w przedmiocie ustalenia i zwrotu nienależnie pobranych świadczeń. A zatem zgodnie z ww. art. 23 ust. 4 u.p.o.u.a. należało w jednej decyzji orzec o ustaleniu kwoty nienależnie pobranego świadczenia oraz obowiązku jej zwrotu. Niezależnie od powyższego w obydwu decyzjach prawidłowo ustalono okres i kwotę świadczenia podlegającą zwrotowi oraz określono, że nienależnie pobrane świadczenia podlegają zwrotowi wraz z odsetkami ustawowymi, co jest zgodne z art. 23 ust. 1a i ust. 7 u.p.o.u.a. Nie poinformowano natomiast strony, że nienależnie pobrane świadczenia wraz z odsetkami podlegają egzekucji, o czym stanowi art. 23 ust. 6 ww. u.p.o.u.a. Kwota nienależnie pobranego świadczenia wraz z odsetkami, zgodnie z art. 23 ust. 5 u.p.o.u.a., została potrącona z bieżąco wypłacanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

²⁵ Sprawa oznaczona jako: xxx z dnia xxx r.

²⁶ Decyzja o uznaniu za nienależnie pobrane świadczenie nr xxx z dnia xxx r.

²⁷ Decyzja zobowiązująca do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń nr xxx z dnia xxx r.

²⁸ Ustawa z dnia 24 lipca 2015 r. o zmianie ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz ustawy o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2015 r. poz. 1302 z późn. zm.)

administracyjnych. Przyznane świadczenia wypłacano w okresach miesięcznych, o czym stanowi art. 20 ust. 1 ustawy, zgodnie z żądaniem strony wskazanym we wniosku, za miesiąc, za który przysługiwało świadczenie. Ponadto z analizy kart zrealizowanych wypłat wynikało, że świadczenia wypłacono w dniach wskazanych w harmonogramach wypłat przekazanych do organów egzekucyjnych.

III. Prawdliwość realizacji obowiązków wobec dłużnika alimentacyjnego jako organ właściwy wierzyciela

Kontroli poddano akta 15 dłużników alimentacyjnych odpowiednio do wybranych wcześniej 15 akt spraw osób uprawnionych do świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Analiza postępowań wobec dłużników alimentacyjnych na podstawie zgromadzonych w sprawach dokumentów wykazała, że w 12³² postępowaniach jednostka kontrolowana była organem właściwym wierzyciela, a w 3³³ pozostałych jednocześnie organem właściwym wierzyciela i dłużnika.

Ośrodek realizując obowiązki wobec dłużników alimentacyjnych jako organ właściwy wierzyciela, informował dłużników alimentacyjnych oraz organy właściwe dłużników o przyznanych osobom uprawnionym świadczeniach z funduszu alimentacyjnego oraz o obowiązku zwrotu wraz z odsetkami należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobom uprawnionym, a także o wysokości zobowiązań dłużników alimentacyjnych wobec Skarbu Państwa. Każdorazowo w przypadku przyznania osobie uprawnionej świadczenia z funduszu alimentacyjnego niezwłocznie występował do organu właściwego dłużnika z wnioskiem o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego. W każdym przypadku, w związku z art. 27 ust. 3a ustawy, kierowano do organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne, wnioski o przyłączenie się do postępowania egzekucyjnego. Do wniosków dołączono wymagane w art. 27 ust. 8 ustawy dokumenty, tj. ostateczne decyzje przyznające świadczenia z funduszu alimentacyjnego osobom uprawnionym, informacje o rozpoczęciu realizacji decyzji oraz informacje o terminach wypłat świadczeń z funduszu alimentacyjnego w poszczególnych miesiącach. Każdorazowo w sytuacji wystąpienia zmian mających wpływ na prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego jednostka kontrolowana informowała o tym fakcie komornika sądowego oraz dołączała kopie dokumentów, w tym decyzje administracyjne wydane w związku z zaistniałą sytuacją.

Jednostka kontrolowana podejmowane działania prowadziła terminowo i prawidłowo je dokumentowała.

³² Wnioski o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych (nr spraw): xxx, xxx, xxx, xxx, xxx, xxx, xxx, xxx, xxx, xxx, xxx, xxx.

³³ Wezwania na wywiad (nr spraw): xxx, xxx, xxx.

Z wyjaśnień przyjętych od Kierownika Ośrodka³⁴ wynika, że nie korzystano z uprawnień dotyczących wytaczania powództwa wobec innych osób zobowiązanych do alimentacji. Nie informowano sądów o przypadkach beczynności lub wszelkich przejawach opieszałości organu prowadzącego postępowanie egzekucyjne przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu, ponieważ takie przypadki nie wystąpiły. Nie przekazywano komornikom sądowym informacji istotnych dla skuteczności egzekucji, gdyż organ właściwy wierzyciela nie posiadał informacji mających istotny wpływ na toczące się postępowania egzekucyjne. W okresie objętym kontrolą nie zamieszczano informacji w Krajowym Rejestrze Zadłużonych, ponieważ u wszystkich dłużników alimentacyjnych postępowanie egzekucyjne prowadził komornik sądowy. Nie umarzano dłużnikom alimentacyjnym należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu alimentacyjnego, ponieważ dłużnicy nie wnioskowali o umorzenie ww. należności.

Do czterech biur wykonujących działalność gospodarczą³⁵, których wykaz znajduje się na stronie Ministerstwa Rozwoju i Technologii, przekazywano cyklicznie, tj. raz w miesiącu, informacje o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych z tytułu powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy. Ww. informacji, na skutek awarii systemu, nie przekazano w marcu 2024 r. do BIG InfoMonitor S.A.³⁶ Po usunięciu przyczyny awarii nie ponowiono próby przekazania informacji za marzec 2024 r. do ww. biura.

W wyniku przeprowadzonej kontroli **stwierdzono następujące uchybienia i nieprawidłowości:**

1. Upoważnienia wydane dla Kierownika Ośrodka oraz dla pracowników zawierają niewłaściwą podstawę prawną, a ponadto wielozadaniowe upoważnienia są niezgodne z treścią art. 12 ust. 2 ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.
2. Od xxx xxx xxx r. do xxx xxx xxx r. ani Kierownik ani żaden z pracowników nie posiadał upoważnienia do realizacji zadań określonych w art. 8a ust. 1 pkt 2 ww. ustawy.
3. Jeden wniosek o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego został nieprawidłowo wypełniony, a organ nie wezwał wnioskodawcy do poprawienia wniosku pod rygorem pozostawienia go bez rozpatrzenia.
4. 10 oświadczeń o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji, zostało wypełnionych nieprawidłowo, ponieważ nie wskazano w nich wszystkich osób

³⁴ Protokół przyjęcia ustnych wyjaśnień /oświadczeń od Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Regiminie z dnia 13 lutego 2025 r.

³⁵ BIG InfoMonitor S.A., Krajowe Biuro Informacji Gospodarczej S.A., Krajowy Rejestr Długów Biuro Informacji Gospodarczej S.A., ERIF Biuro Informacji Gospodarczej S.A.

³⁶ Wydruk z systemu dotyczący eksportu danych do INFOMONITOR na dzień 29.03.2024 r.

zobowiązanych do alimentacji względem osoby uprawnionej. Poza tym w 1 oświadczeniu osoba wypełniająca dokonała skreśleń i nie potwierdziła ich własnoręcznym podpisem. Organ nie wezwał wnioskodawców do poprawienia ww. oświadczeń pod rygorem pozostawienia wniosków bez rozpatrzenia.

5. W 2 sprawach zamiast uchylić, zmieniono decyzje przyznające, mimo iż występujące w obydwu przypadkach powody pozbawiały osoby uprawnione prawa do świadczeń (przekroczenie kryterium dochodowego oraz umieszczenie osoby uprawnionej w pieczy zastępczej). Ponadto w jednej decyzji zmieniającej jako podstawę prawną wskazano art. 155 k.p.a., podczas gdy prawidłowo należało wskazać art. 24 ust. 1 u.p.o.u.a.
6. W sprawie dotyczącej zwrotu nienależnie pobranego świadczenia z funduszu alimentacyjnego, niezgodnie z art. 23 ust. 4 ustawy wydano dwie decyzje: jedną o uznaniu za nienależnie pobrane świadczenie, a drugą zobowiązującą do zwrotu. Powyższe należało orzec w jednej decyzji.
7. W podstawie prawnej 15 decyzji przyznających powołano cały art. 20 ustawy, podczas gdy należało powołać art. 20 ust. 2 ustawy, stanowiący o tym, że decyzje wydane w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego są natychmiast wykonalne. W podstawie prawnej 2 decyzji zmieniających nie powołano ww. art. 20 ust. 2 ustawy i nie poinformowano o tym w treści decyzji. Z kolei w podstawie prawnej 2 decyzji przyznających świadczenia z funduszu z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę” nie powołano art. 9 ust. 2a-2b ustawy, który miał zastosowanie w ww. sprawach.
8. Do jednego biura informacji gospodarczej (BIG InfoMonitor S.A.) nie przekazano w marcu 2024 r. informacji o zadłużeniu dłużników alimentacyjnych.

Ponadto zwrócono uwagę, że:

1. Nie zastosowano się do wytycznych Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w zakresie weryfikacji dotychczas udzielonych upoważnień pod względem ich poprawności, jak również do 5 grudnia 2024 r. nie udzielono upoważnień do realizacji zadań określonych w art. 8a ust. 1 pkt 2 u.p.o.u.a, do czego zobowiązano gminę w przesłanym piśmie.
2. W podstawie prawnej decyzji przyznających oraz zmieniających nie powołano art. 20 ust. 1 ustawy stanowiącego o tym, że świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłaca się w okresach miesięcznych.
3. W żadnej z dwóch wydanych decyzji, tj. w jednej o uznaniu za nienależnie pobrane świadczenia oraz w drugiej zobowiązującej do zwrotu nie poinformowano strony, że nienależnie pobrane świadczenia podlegają egzekucji, o czym stanowi art. 23 ust. 6 ustawy.

Za stwierdzone nieprawidłowości w zakresie upoważnień odpowiedzialność ponosi Wójt Gminy Regimin, natomiast za stwierdzone w pozostałym zakresie nieprawidłowości i uchybienia odpowiedzialność ponosi Pan jako Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Regiminie oraz pracownicy merytoryczni, którzy realizowali kontrolowane zadania.

Przedstawiając powyższe ustalenia **zobowiązuję Pana kierownika do podjęcia następujących działań:**

1. Uzyskania od Wójta Gminy Regimin prawidłowo udzielonych upoważnień dla kierownika oraz dla pracowników merytorycznych (na wnioski kierownika), tj. udzielonych wyłącznie w oparciu o przepisy ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów z uwzględnieniem właściwej podstawy prawnej i treści zgodnej z art. 12 ust. 2 u.p.o.u.a.
2. Zapewnienia realizacji zadań wynikających z ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów wyłącznie przez osoby posiadające upoważnienia udzielone przez Wójta Gminy Regimin, od dnia powierzenia im zadań.
3. Przyjmowania prawidłowo i kompletnie wypełnionych wniosków o ustalenie prawa do świadczeń z funduszu alimentacyjnego, a w przypadku złożenia nieprawidłowo wypełnionego wniosku, wzywania wnioskodawców do poprawienia wniosku pod rygorem pozostawienia go bez rozpatrzenia, zgodnie z § 7 obowiązującego rozporządzenia wykonawczego.
4. Odbierania od wnioskodawców z większą starannością oświadczeń o miejscu zamieszkania, wieku, zatrudnieniu i sytuacji ekonomicznej osób zobowiązanych względem osoby uprawnionej do alimentacji, a w przypadku niewłaściwie wypełnionego oświadczenia wzywania wnioskodawców do jego uzupełnienia, w myśl § 7 ww. rozporządzenia wykonawczego. Poza tym w przypadku skreśleń i poprawek zamieszczania na oświadczeniu podpisu/parafki osób ich dokonujących.
5. W przypadkach, w których zmiana sytuacji rodzinnej lub dochodowej pozbawia osoby uprawnione prawa do świadczeń uchylania decyzji, a nie rozstrzygania o jej zmianie.
6. Wydawania jednej decyzji o ustaleniu kwoty nienależnie pobranego świadczenia oraz o obowiązku jej zwrotu, o czym stanowi art. 23 ust. 4 u.p.o.u.a.
7. W wydawanych decyzjach administracyjnych:
 - powoływania w podstawie prawnej decyzji zmieniających/uchylających art. 24 ust. 1 u.p.o.u.a., jeżeli uległa zmianie sytuacja rodzinna lub dochodowa rodziny mająca wpływ na prawo do świadczeń (...) oraz niepowoływania w ww. decyzjach art. 155 k.p.a.
 - powoływania w podstawie prawnej decyzji przyznających i zmieniających art. 20 ust. 2 u.p.o.u.a., stanowiącego o tym, że decyzje wydane w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego są natychmiast wykonalne oraz

informowania o tym w treści decyzji zmieniających. Poza tym powoływania w podstawie prawnej decyzji przyznających świadczenia z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę” art. 9 ust. 2a-2b ustawy, który ma zastosowanie w takich sprawach.

8. Przekazywania co miesiąc do wszystkich biur informacji gospodarczej informacji o zobowiązaniach dłużników alimentacyjnych z tytułu powstania zaległości za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

Ponadto zwraca się uwagę na konieczność:

1. Stosowania się do wytycznych MUW w Warszawie w zakresie udzielania upoważnień do realizacji kontrolowanego zadania.
2. Powoływania w podstawie prawnej decyzji przyznających art. 20 ust. 1 u.p.o.u.a. stanowiącego o tym, że świadczenia z funduszu alimentacyjnego wypłaca się w okresach miesięcznych.
3. Informowania w decyzjach o ustaleniu i zwrocie nienależnie pobranych świadczeń, że nienależnie pobrane świadczenia wraz z odsetkami podlegają egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, o czym stanowi art. 23 ust. 6 u.p.o.u.a.

POUCZENIE

Informuję, że na podstawie art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze. Jednocześnie zobowiązuję do przekazania, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

z upoważnienia Wojewody Mazowieckiego
Katarzyna Kieszek
Dyrektor Wydziału Rodziny i Polityki Społecznej
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Do wiadomości:
Pani xxx xxx
Wójt Gminy Regimin